

Performance of Buildings Directive (EPBD). *Building and Environment*, 72, 1–14. <https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2013.10.011>

Cedefop. (2020). Vocational education and training in Europe 1995–2035: Scenarios for European vocational education and training in the 21st century. Publications Office of the European Union. <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/3083>

International Labour Organization (ILO). (2018). Skills for a greener future: A global view. ILO. <https://www.ilo.org/publications/skills-greener-future-global-view>

OECD. (2019). OECD skills outlook 2019: Thriving in a digital world. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/df80bc12-en>

OECD. (2023). The green transition and vocational education and training. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/4d29a34a-en>

UNESCO. (2020). Education for sustainable development: A roadmap. UNESCO Publishing. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802.locale=fr>

УДК 377.091:624

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Оксана Субіна,

*кандидат педагогічних наук, доцент, старший
науковий співробітник відділу професійно-
практичної підготовки Інституту
професійної освіти НАПН України,
<https://orcid.org/0000-0001-8167-539X>
e-mail: subinaoxana@gmail.com*

Анотація. Розглянуто проблему забезпечення якості професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців будівельної галузі в умовах глобальних викликів сучасного світу. Акцент зроблено на інтеграції міжнародних стандартів, впровадженні інноваційних освітніх

технологій та формуванні компетентностей, необхідних для успішної професійної діяльності в умовах динамічних соціально-економічних змін. Проаналізовано сучасні підходи до організації практичного навчання, визначено чинники, що впливають на якість підготовки, та окреслено перспективи розвитку системи професійної освіти у будівельній сфері. Результати дослідження спрямовані на удосконалення освітнього процесу та підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Ключові слова: професійна освіта; професійно-практична підготовка; якість освіти; глобальні виклики; міжнародні стандарти; будівельна галузь; компетентності; інноваційні технології.

Сучасний світ характеризується динамічними трансформаціями, глобалізаційними протиріччями та зростанням вимог до якості освіти. Будівельна галузь, як одна з ключових сфер соціально-економічного розвитку потребує висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти в умовах технологічних інновацій, екологічних проблем та міжнародної конкуренції. Забезпечення якості професійно-практичної підготовки майбутніх будівельників стає стратегічним завданням системи фахової освіти, адже саме практичні навички та сформовані базові й професійні компетентності визначають конкурентоспроможність випускників на ринку праці. У контексті глобальних викликів – таких як цифровізація, сталий розвиток, мобільність робочої сили та зростання ролі міжкультурної комунікації – питання якості професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців будівельної галузі набуває особливої значущості.

В існуючих умовах важливим і актуальним є визначення впливу глобальних викликів сучасного світу на систему професійної освіти та окреслення напрямів її модернізації відповідно до міжнародних стандартів забезпечення якості фахової підготовки.

Освіта є ключовим важелем глобальних перетворень, що визначають цілі розвитку суспільства. Освіта є основою соціально-економічного, культурного та технологічного прогресу світу, в якому ми живемо. Серед цілей і завдань сталого світового розвитку, визначених Генеральною Асамблеєю ООН в Резолюції «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» (2015) важливе місце займає мета забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання

впродовж життя для всіх людей нашої планети. Завдання, що визначені для досягнення цієї мети передбачають:

- забезпечення здобуття безкоштовної, рівноправної та якісної початкової й середньої освіти для досягнення бажаних та ефективних результатів навчання;

- забезпечення рівних можливостей для раннього розвитку та дошкільного навчання дітей молодшого віку, їх належної підготовки до здобуття початкової освіти;

- забезпечення гендерної рівності та доступності до якісної професійно-технічної та вищої освіти;

- усунення будь-якої нерівності щодо здобуття освіти, – забезпечення рівного доступу вразливих груп населення, зокрема людей з інвалідністю, представників різних націй і народностей, а також дітей, які перебувають у вразливому становищі, до освіти та професійної підготовки;

- розбудову та розвиток освітніх закладів, що враховують розмаїття запитів здобувачів освіти, особливі потреб людей з інвалідністю і гендерні аспекти; забезпечення вільного, ефективного, безпечного від насильства і соціальних бар'єрів освітнього середовища для всіх, хто бажає навчатися;

- збільшення в усьому світі кількості стипендій для здобуття освіти, включаючи вищу та професійно-технічну освіту, фахову підготовку в галузі інформаційно-комунікаційних технологій, технічних, інженерних та дослідницьких програм в різних країнах;

- збільшення кількості фахівців, які володіють затребуваними професійними компетентностями, в тому числі професійно-технічними вміннями й навичками, для успішного працевлаштування, кар'єрного розвитку та реалізації підприємницької діяльності;

- збільшення кількості кваліфікованих викладачів, зокрема шляхом міжнародного співробітництва з питань підготовки педагогічних і науково-педагогічних кадрів;

- забезпечення набуття усіма здобувачами освіти знань і навичок, необхідних для сприяння сталому соціально-економічному розвитку, у т. ч. шляхом опанування питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, сприяння розвитку культури, миру та безпеки, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного розмаїття і культурних внесків у сталий суспільний розвиток.

Вирішення поставлених завдань потребує реалізації ряду відповідних заходів як на рівні державного управління, так і на рівні кожної освітньої інституції, що знайшло відображення у Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022–2027 роки і передбачає, зокрема: оновлення змісту професійної освіти, розроблення та затвердження нових стандартів професійної освіти з конкретних професій, впровадження в освітній процес інноваційних технологій навчання, забезпечення здобувачів професійної сучасними підручниками (навчальними посібниками) та їх електронними версіями;

– запровадження ефективних механізмів забезпечення проходження здобувачами професійної освіти виробничого навчання, виробничої практики відповідно до вимог професійних компетентностей, професійних стандартів;

– удосконалення роботи з професійної орієнтації учнівської молоді та професійного консультування здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти;

– сприяння реалізації міжнародних проектів у сфері професійної освіти тощо (Кабінет Міністрів України, 2021).

В умовах швидкозмінного глобалізованого світу під час визначенні змісту освіти та результатів фахової підготовки важливо враховувати загальносвітові тенденції соціально-економічного розвитку. Так, за матеріалами Всесвітнього економічного форуму «Майбутнє робочих місць 2025» (World Economic Forum «The Future of Jobs Report 2025»), прогнозується, що протягом наступних п'яти років найбільше зростатиме важливість технологічних компетентностей. Компетентності по роботі зі штучним інтелектом та масивами даних очолюють список перспективних здатностей, за ними йдуть здатності роботи в мережевому просторі, обізнаність в питаннях кібербезпеки і технологічна грамотність. Творче мислення та стресостійкість, гнучкість мислення і спритність також стають все більш важливими, поряд із різнобічністю інтересів та навчанням протягом усього життя. Завершують десятку найбільш затребуваних навичок – лідерство та соціальна орієнтованість, здатність до саморозвитку, аналітичне мислення та компетентності з охорони навколишнього середовища. У звіті також йдеться, що бізнес компанії все більше інвестують у програми перепідготовки та підвищення кваліфікації робітників, щоб

підтримувати кваліфікаційні здатності своїх працівників у відповідність до змінних економічних вимог.

Водночас, під час проектування цілей фахової підготовки та затребуваних базових і професійних компетентностей необхідно враховувати глобальні тенденції світової економіки, що вже мають місце та прогнозуються у найближчій перспективі. В Глобальній доповіді про ризики 2026 року (Global Risks Report, 2026), де представлені дослідження ризиків в поточній або найближчій перспективі (у 2026 році), короткостроковій та середньостроковій перспективі (до 2028 року) та довгостроковій перспективі (до 2036 року), йдеться про те, що у сучасному світі глобальні ризики продовжують зростати за масштабом, взаємозв'язком та швидкістю. Базовою тенденцією 2026 року визначено конкуренцію, де механізми співпраці руйнуються, а уряди відступають від багатосторонніх структур, стабільність порушується. Серед десяти найбільших ризиків, що загрожують людству в найближчий час світовими експертами названо: 1) екстремальні погодні явища; 2) втрата біорізноманіття та колапс екосистеми; 3) критичні зміни в системах Землі; 4) дезінформація та неправдива інформація; 5) негативні наслідки технологій штучного інтелекту; 6) дефіцит природних ресурсів; 7) соціальна нерівність; 8) кібербезпека; 9) соціальна поляризація; 10) екологічне забруднення (Global Risks Report, 2026 p. 19).

В умовах жорстких глобальних викликів надзвичайно актуальним в системі професійної освіти є послідовне дотримання цілей Концепції сталого розвитку (англ. sustainable development), що ґрунтується на необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, зокрема їхньої потреби в безпечному і здоровому довкіллі. Метою реалізації Концепції є захист довкілля, забезпечення соціальної справедливості, знищення расової та національної дискримінації, підвищення рівня життя населення. Важливою передумовою впровадження принципів сталого розвитку є дотримання критеріїв ESG (E – довкілля (від англ. environment), S – соціальна відповідальність (від англ. social responsibility) та G – управління (від англ. governance), за допомогою яких досягається залучення різних інституцій до вирішення екологічних, соціальних і управлінських проблем. Базові принципи Концепції сталого розвитку передбачають реальну можливість для людства забезпечити стабільну і тривалу розбудову, що відповідатиме запитам сучасних поколінь і забезпечувати шанси майбутнім

поколінням задовольняти власні потреби. Обмеження у використанні природних ресурсів мають бути відносними і визначатися рівнем технічного прогресу, соціальної організації та здатністю біосфери до самовідновлення. Надзвичайно важливим має бути гарантування задоволення базових потреб кожної людини та створення умов для реалізації прагнень до гідного життя. Без цього сталий розвиток неможливий, адже бідність є однією з головних причин екологічних та соціальних криз. Важливим є необхідність узгодження способу життя тих, хто споживає надмірні матеріальні й фінансові ресурси, з екологічними можливостями планети, зокрема у сфері енергоспоживання. Темпи та масштаби зростання населення мають відповідати змінному виробничому потенціалу глобальної екосистеми Землі.

З метою забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку держави, економіки та громадянського суспільства Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» було постановлено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року. Відповідно до Указу Президента Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року мають слугувати орієнтирами для розроблення проєктів прогнозних і програмних документів, проєктів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України (Президент України, 2019).

Згідно з нормативними вимогами, що регламентують організацію освітнього процесу, система професійно-практичної підготовки повинна інтегрувати вимоги сталого розвитку у процеси відновлення та модернізації країни через поєднання освітніх, практичних та інституційних механізмів, які забезпечують формування компетентностей для інноваційної економіки, гарантування соціальної справедливості та міжнародної інтеграції.

Відповідно професійно-практична підготовка майбутніх будівельників має орієнтуватися на формування професійних компетентностей, навичок та вмінь, необхідних для самостійного виконання виробничих завдань, безпечної експлуатації обладнання та підвищення продуктивності праці. Основними завданнями такої підготовки передбачається: 1) набуття студентами професійних навичок та вмінь, скерованих на оволодіння типовими операціями, техніками та інструментами, необхідними для конкретної професії, на

рівні відповідної кваліфікації; 2) виробниче навчання та адаптація, зокрема, формування здатності працювати в реальних виробничих умовах, включаючи прийняття оптимальних рішень та аналіз технологічних процесів; 3) розвиток професійної самостійності, навчання творчому застосуванню знань, прийняттю рішень під час роботи з новою технікою та діагностиці несправностей; 4) формування професійно значущих якостей, технічного, аналітичного та критичного мислення; 5) розвиток умінь, що забезпечують підвищення якості та продуктивності виробництва, – ефективну працю, зниження витрат енергії та покращення якості продукції; забезпечення безпеки виробничої діяльності, вивчення та суворе дотримання правил охорони праці, техніки безпеки та попередження виробничих порушень тощо.

Підготовка фахівців будівельної галузі в умовах глобальних ризиків і розривів має стратегічне значення, зважаючи на необхідність забезпечення соціально-економічної стійкості, зменшення наслідків кліматичних змін, воєнних руйнувань, економічних криз, потреб відновлення інфраструктури, підтримання порядку та технологічної адаптивності. Розвиток будівельної галузі вимагає від системи професійної освіти не лише якісної теоретичної підготовки, а й ефективної організації професійно-практичного навчання, що забезпечує формування компетентностей, необхідних для роботи в умовах сучасних технологічних та соціально-економічних трансформацій Індустрії 5.0. Актуальність проблеми професійно-практичної підготовки фахівців будівельної сфери зумовлена потребою у висококваліфікованих кадрах, здатних інтегрувати технологічні інновації, принципи сталого розвитку та стандарти безпеки праці у виробничі процеси.

В Інституті професійної освіти Національної академії педагогічних наук України, який очолює академік Валентина Радкевич, протягом багатьох років ведеться цілеспрямована наукова робота з дослідження різних аспектів проблематики фахової підготовки майбутніх фахівців і, зокрема, для будівельної галузі країни. Вагомий науковий доробок співробітників інституту втілено в працях присвячених: стандартизації професійної підготовки молодших спеціалістів будівельної галузі (Лузан, П. Г., та ін., 2020); розробленню й застосуванню екоорієнтованих педагогічних технологій для фахової підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі (Гайдук, та ін., 2022); розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти (Радкевич В.О., та ін.,

2023); особливостям застосування кейс-технології у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі (Пятничук, Т. В., та ін., 2024); формуванню енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі (Герлянд, Т. М., та ін., 2025) тощо. Напрацювання дослідників ІПО НАПН України є стратегічним ресурсом для подальшого розвитку вітчизняної професійної освіти, поширення кращих методологій підготовки конкурентоспроможних фахівців, забезпечення якості професійно-практичної підготовки.

Міжнародна практика (European Association for Quality Assurance in Higher Education, 2015) серед вимог щодо забезпечення якості освіти в країні визначає необхідність наявності внутрішньої та зовнішньої систем забезпечення якості освіти. Внутрішня система якості освіти реалізується безпосередньо в освітніх закладах та установах і передбачає належну організацію освітнього менеджменту в інституції та ефективне забезпечення освітнього процесу. Зовнішня система забезпечення якості освітньої діяльності в свою чергу здійснює зовнішній контроль за діяльністю закладів освіти перевіряючи дотримання ними державних вимог в освітній підготовці здобувачів та ефективність організації навчального процесу.

Важливе місце у внутрішній системі якості освіти посідає політика закладу щодо забезпечення якості, яка передбачає створення і підтримку системи якості в інституції із залученням всіх учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів. Також складовими внутрішньої системи якості є освітні програми, що мають відповідати вимогам державних стандартів певної спеціальності та рівня освіти, а також задовольняти запити здобувачів і потреби ринку праці. Реалізація освітніх програм, в свою чергу повинна забезпечуватися в умовах студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання, що також є складовою внутрішньої системи якості освіти і має на меті врахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їх потреби та запити. Зарахування досягнень, визнання освітніх здобутків учнів і студентів та справедлива атестація їхньої діяльності в закладі освіти, що передбачає облік результатів всіх видів аудиторної та позааудиторної роботи, – участь у творчих конкурсах, спортивних змаганнях, наукових дослідженнях і т. ін. також виступає показником внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Крім зазначеного, вагомими компонентами, що забезпечують якість освітнього процесу в закладі, є:

– викладацькі кадри, основною вимогою до яких є відповідність їх кваліфікації та фахової спеціалізації вимогам освітньої програми; провадження освітньої діяльності на засадах професіоналізму, гуманістичних і демократичних цінностей, інноваційності та ефективності методів викладання;

– навчальні ресурси і підтримка здобувачів освіти, що передбачає наявність в закладі освіти необхідних матеріально-технічних ресурсів для належного забезпечення освітнього процесу, зокрема, бібліотеки, навчального устаткування та ІТ-інфраструктури, а також всебічної психолого-педагогічної підтримки, зокрема, – консультування, фасилітації, тьюторства, наставництва тощо;

– інформаційний менеджмент, метою якого є збір та аналіз різнопланових показників про реалізацію освітньої діяльності в закладі освіти для підтримання і розвитку системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

– публічність інформації, тобто, – висвітлення в зрозумілій формі на загальнодоступних ресурсах об'єктивної та актуальної інформації про діяльність закладу освіти, включаючи перелік спеціальностей та освітніх програм, за якими здійснюється освітня підготовка і проводиться набір абітурієнтів, цілі та завдання щодо результатів навчання за цими програмами; вимоги до вступників та організації освітнього процесу, особливості навчання, викладання та оцінювання якості знань здобувачів, що реалізуються в закладі освіти; інформація щодо можливостей працевлаштування випускників тощо.

Ефективність організації освітнього процесу в закладі забезпечує поточний моніторинг і періодичний перегляд програм, що передбачає удосконалення і оновлення структури та змісту освітніх компонент, за якими здійснюється підготовка здобувачів, із залученням внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. Поточний моніторинг забезпечує перегляд змісту програм відповідно до розвитку сучасних досліджень в певній галузі, актуальних потреб суспільства, запитів здобувачів освіти та роботодавців тощо. Завершує структурну композицію внутрішньої системи якості освіти циклічне зовнішнє забезпечення якості, тобто, – регулярне проведення зовнішнього незалежного оцінювання якості навчально-виховної діяльності освітньої інституції державними та громадськими органами моніторингу якості освіти для підтвердження ефективності внутрішньої системи забезпечення якості і засвідчення відповідності такої діяльності державним стандартам і вимогам.

Як доводить практичний досвід, – освіта є ключовим аспектом глобальних комплексних рамок, що визначають цілі сталого розвитку. Освіта виступає основою всіх зусиль, пов'язаних як з адаптацією до змін, що відбуваються, так і з перспективами перетворення світу і довкілля. Якісна фахова освіта є необхідним базисом для навчання протягом усього життя в умовах складного швидкозмінного світу. Виклики сучасності, що визначають екологічні, соціальні та управлінські критерії діяльності, формують нові вимоги до освітніх цілей і результатів навчання. Євроінтеграційні процеси та адаптація української системи освіти до стандартів Європейського освітнього простору актуалізують питання внутрішнього забезпечення якості освіти, що виступає ключовим механізмом підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців. Якість освіти, а особливо якість професійної освіти, є важливим фактором, що визначає прогресивний розвиток економіки держави, розбудову громадського добробуту, культурної сфери, суспільного розквіту. Сучасні вимоги до якісної освіти мають концентрується навколо її головної мети «Вчитися заради буття», сформульованої у 1972 році групою експертів ЮНЕСКО під керівництвом Е. Фора у доповіді «Вчимося бути людиною. Освіта сьогодні та завтра» (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2015). У цій меті поєднуються особистісне призначення освіти та її орієнтація на забезпечення добробуту і гідного існування людства зараз та в майбутньому. Право на якісну освіту – це право на актуальне, затребуване соціумом, змістовно наповнене навчання. Потреби щодо якості освіти в різноманітному світі різняться. У зв'язку з цим, якість освіти визначається тим, що у певній культурі та людській спільноті визнається як щось необхідне для гідного життя.

Професійно-практична підготовка майбутніх фахівців будівельної галузі в умовах сучасних глобальних викликів сьогодення набуває стратегічного значення для забезпечення соціально-економічної стійкості та відновлення інфраструктури країни. Освітній процес має інтегрувати принципи сталого розвитку та критерії ESG, формуючи екологічну культуру, соціальну відповідальність і правову свідомість здобувачів освіти. Важливим є компетентнісний підхід, що передбачає розвиток загальних, соціально-емоційних, професійних та стратегічних компетентностей, необхідних для роботи в умовах Індустрії 5.0 та міжнародної інтеграції.

Науково-методичні напрацювання Інституту професійної освіти НАПН України, зокрема впровадження екоорієнтованих технологій, кейс-методів та моделей енергоефективності, створюють міцне підґрунтя для модернізації професійної освіти. Поєднання теоретичних знань із виробничим навчанням забезпечує формування професійної самостійності, критичного мислення та навичок безпечної праці, що є необхідними для сучасних виробничих процесів.

Отже, система професійно-практичної підготовки у будівельній сфері повинна розглядатися як ключовий інструмент реалізації цілей сталого розвитку, відновлення економіки та інтеграції України у європейський освітній простір. Вона має забезпечувати підготовку висококваліфікованих кадрів, здатних не лише ефективно виконувати виробничі завдання, а й брати участь у глобальних проектах, сприяючи сталому розвитку та культурному прогресу суспільства.

Список посилань

Президент України. (2019, 30 вересня). Указ № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

Гайдук, О. В., та ін. (2022). *Розроблення й застосування екоорієнтованих педагогічних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства*. ІПО НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733669>

Генеральна Асамблея ООН. (2015). Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю 25 вересня 2015 року. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/peretvorennya-nashoho-svitu-poryadok-dennyu-u-sferi-staloho-rozvytku-do-2030-roku>

Герлянд, Т. М., та ін. (2025). *Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі: методичний посібник*. Інститут професійної освіти НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747399>

Кабінет Міністрів України. (2021). *Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022–2027 роки*, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1619-2021-%D1%80#Text>

Лузан, П. Г., та ін. (2020). *Стандартизація професійної підготовки молодших спеціалістів аграрної, будівельної та*

машинобудівної галузей: методичні рекомендації. Полісся.
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722245>

Пятничук, Т. В., та ін. (2024). *Збірник освітніх кейсів з енергоефективності та безпеки праці в повоєнному будівництві: практичний посібник*. ІПО НАПН України.
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743500>

Радкевич, В. О., та ін. (2023). *Державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти для відновлення економіки України: методичний посібник* (В. О Радкевич, гол. ред.). Інститут професійної освіти НАПН України.
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739853/>

European Association for Quality Assurance in Higher Education, European Students' Union European University Association, European Association of Institutions in Higher Education. *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. 2015.
<https://www.britishcouncil.org/ua/sites/default/files/standards-and-guidelines-for-qa-in-the-eha-2015.pdf>

The Global Risks Report 2026.
https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2026/digest/?gad_source=1&gad_campaignid=22228224717&gbraid=0AAAAYy5F4FDOnR4CvSfh7CZQS_9XCP5&gclid=EAIaIQobChMI6vS_xez5kgMVZkGRBR3inxrgEAAAYAyAAEgKjsPD_BwE

World Economic Forum. (2025). *The Future of Jobs Report 2025: Jobs of the future and the skills you need to get them*.
https://www.weforum.org/stories/2025/01/future-of-jobs-report-2025-jobs-of-the-future-and-the-skills-you-need-to-get-them/?_gl=1*_1jszl5e*_up*MQ..*_gs*MQ..&gclid=EAIaIQobChMIo4aBnsagjAMVClxBAh3VHxPGEAAAYASAAEgLx5_D_BwE